

Preambul la FNT – 20

Așa cum ne-a obișnuit, **Festivalul Național de Teatru (FNT)** își păstrează, și în acest an, dimensiunea internațională. Ediția 20 propune, pe lângă spectacolele din țară, o serie de întâlniri cu teatrul de vârf din lume. Patru dintre cei mai apreciați regizori vin la București: **Krzysztof Warlikowski** și **Romeo Castellucci** prezintă spectacole care au circulat și la alte festivaluri și au câștigat deja aprecierile criticii, iar **Matthias Langhoff** și **Rodrigo García** prezintă montările produse în România, ce vor avea premiera în **FNT**. Ca un preambul la spectacolele lor din Festival, organizatorii ne oferă o introducere în lumea fiecăruia dintre ei.

Deținător al râvnitului Premiu „Europa – Noi Realități Teatrale” și al Premiului „Meyerhold” pentru cel mai bun regizor european, **Krzysztof Warlikowski** este cel mai apreciat regizor polonez al momentului. A studiat istoria, literele și filosofia la Universitatea din Cracovia, apoi filosofia și limba și literatura franceză la Sorbona, și abia în 1989 s-a reîntors în Polonia, unde a început cursurile Universității de Teatru din Cracovia. Cariera sa poartă amprenta profesorului care l-a format ca regizor: Krystian Lupa, care l-a încurajat să-și dezvolte individualitatea și să-și caute propriile modalități de exprimare artistică. Cea de-a doua întâlnire ce l-a marcat a fost cea cu Peter Brook, care, după ce l-a văzut un spectacol, l-a invitat la Viena la un workshop de regie, iar mai târziu l-a chemat să-i fie asistent pentru spectacolul *Impresiile lui Peleas* de Claude Debussy, de la Bouffes du Nord.

Warlikowski definește teatrul ca „o adevărată terapie de grup, o descărcare pozitivă sau negativă a fricilor și tensiunilor noastre, a ceea ce în mod normal nu spunem în cuvinte în viața de zi cu zi”. Repertoriul pe care și-l alege este cu predilecție clasic, însă abordează și teatrul contemporan; a montat texte de Shakespeare (*Hamlet*, *Furtuna*, *Îmblânzirea scorpiei*, *Pericle*, *Macbeth*) și teatru antic, piese de Bernard-Marie Koltès (*Roberto Zucco* și *Cheiu de Vest*), Sarah Kane (*Purificare*), Tony Kushner (*Îngeri în America*), Hanoch Levin (*Krum*).

Spectacolul invitat la București, ***Dibuk***, după textul clasic al lui Szymon Anski și nuvela contemporană a Hannei Krall a avut premiera la Avignon în 2003 și s-a jucat de atunci la **International Theatre Festival DIALOG** din Wrocław, la **Hebbel Theatre** din Berlin, **Bouffes du Nord** din Paris, la **BAM Next Wave Festival** din New York. În vara lui 2008, spectacolul a fost prezentat la **Festivalul de la Edinburgh**, iar în septembrie același an, în Israel, printre evenimentele care au marcat Anul Polonez.

Prezența sa la FNT înseamnă nu doar o ocazie de a-i vedea spectacolul, programat la Sala Mare a TNB, marți, 2 noiembrie, ora 20.00, și miercuri, 3 noiembrie, ora 18.00, dar și de a-l întâlni în cadrul unei conferințe miercuri, 3 noiembrie, ora 10.00, la Fundația „Løvendal”. Întâlnirea, animată de teoreticianul și criticul de teatru George Banu, este urmată de lansarea volumului ***Krzysztof Warlikowski și Teatrul ca o rană vie*** de Piotr Gruszczynski, apărut la Editura Fundației Culturale „Camil Petrescu”, în traducerea Monicăi Grădinaru.

Considerat un deschizător de drumuri al avangardei teatrale, **Romeo Castellucci** este cunoscut ca autor al unui teatru al percepției totale. Creator cu un stil unic, el combină regia de teatru cu arta plastică într-un mod visceral, iar rezultatul îl plasează în topul mondial al regizorilor. După ce a studiat artele plastice la Universitatea de Arte Frumoase din Bologna, Castellucci a fondat, în 1981, Societas Raffaello Sanzio, companie alături de care lucrează în continuare.

A creat spectacole pornind de la opere clasice și epopei, precum: *Ghilgameș* (1990), *Hamlet – vehementa exterioritate a morții unei moluște* (1992), *Orestia – o comedie organică?* (1992), *Iuliu Cezar* (1997), *Călătorie la capătul nopții* (1999), *Tragedia Endogonia* (2001–2004). În 2005 a fost desemnat directorul secțiunii teatrale a Bienalei de la Veneția, iar în 2008 a prezentat, ca Artist Asociat al Festivalului de la Avignon, *Divina Comedia* după Dante.

Refuzând logica unui scenariu scris, respingând textul aproape în întregime și folosind vocea umană numai la nivelul ei sonor (lucrat în colaborare cu muzicianul Scott Gibbons), amestecat cu alte sunete pentru a alcătui un fundal audio potrivit fantasmelor strânse laolaltă de acest magician cerebral și cinic, spectacolele lui Castellucci ajung să te bântuie mult timp după ce le-ai văzut.

Castellucci nu face teatru în sensul clasic al cuvântului: nu construiește spectacole pentru un public anume, fiindcă nu lucrează într-un teatru și nici nu alimentează un reper-toriu curent, ci își prezintă creațiile – alcătuite în luni de zile de cercetări – aproape exclu-siv în circuitul festivalier al lumii.

Despre *Hey Girl!*, realizat în 2006, și prezentat de atunci în toate marile festivaluri ale lumii, Castellucci povestește că i-a fost inspirat de imaginea unor adolescente așteptând autobuzul într-o stație, în fața școlii. Ce a rezultat este un eseu despre momentul inefabil al trecerii unei fete de la starea de copil la aceea de femeie. Spectacolul este o călătorie printre mituri, încorporând ipostazele acestei vârste incerte prin intermediul unor personaje simbolice precum *Fecioara Maria*, *Ioana d'Arc* sau *Julieta* lui Shakespeare. Folosind cos-tume suprarealiste, proiecții de film, explozii de sticlă și răvășitoarea apariție a celor două interprete, *Hey Girl!* prezintă o lume care se zbate între frumos și oribil. Spectacolul este programat miercuri, 3 noiembrie, ora 21.00, și joi, 4 noiembrie, ora 20.30, la Teatrul „Bulandra”, Sala Izvor.

Matthias Langhoff, „copilul teribil” al teatrului german contemporan, este unul dintre regizorii germani cu cea mai impresionantă activitate. A lucrat pe cele mai mari scene din Germania – Berliner Ensemble, Volksbühne și Schauspielhaus, dar și în importante teatre din Italia, Franța, Elveția și America de Sud. A condus Teatrul Vidy din Lausanne, apoi Berliner Ensemble. Este membru al Academiei din Berlin și Ofițer al Legiunii de Onoare.

Langhoff este radical și surprinzător în regie, iar opera sa dovedește o rigoare perfectă. Face parte din estetica sa felul în care saturează scena de semne, prin mijloace variate: fotografie, proiecție de film, referințe la alte opere teatrale sau cinematografice, interac-tivitate, decoruri și costume extrem de complexe.

Matthias Langhoff a montat multe texte ale lui Brecht și multe semnate de Shakespeare, printre care *Othello*, *Titus Andronicus*, *Regele Lear*, *Macbeth* au fost considerate de critici „spectacole grele de sens”, „uriașe mașini de destabilizare”. Ca prieten și colaborator per-manent al dramaturgului Heiner Müller, a regizat pentru prima oară adaptările lui Müller după Shakespeare (*Hamletmaschine*, *Anatomy Titus Fall of Rome* etc.). Invitat să lucreze în România de Teatrul Maghiar de Stat din Cluj-Napoca, Matthias Langhoff prezintă, în pre-mieră în FNT, **Măsură pentru măsură** de William Shakespeare. Sâmbătă, 30 octombrie, ora 18.30, și duminică, 31 octombrie, ora 18.00, Sala Izvor a Teatrului „Bulandra” găzduiește cele două reprezentații din cadrul FNT. Iar luni, 1 noiembrie, ora 11.00, la Fundația „Løvendal” are loc o conferință a regizorului.

Autor adulat și controversat, cu un discurs emblematic pentru timpurile pe care le traversăm, **Rodrigo Garcia** abordează tăios, fără menajamente, contradicțiile acestora. Născut în Argentina, dar stabilit la Madrid, Garcia este fondatorul Companiei Carniceria Teatro (Teatrul Măcelăria), subliniind prin această denumire faptul că a scăpat de munca de măcelar practică de tatăl său, luând-o pe o cu totul altă cale în viață. Alături de actorii care i s-au alăturat, a dezvoltat un limbaj teatral unic, cu un mare succes de critică și foarte controversat în rândul publicului. Piesele sale vorbesc direct, uneori brutal, ostenta-tiv, despre excesele consumismului care nu mai lasă loc reflecției, despre ipocrizia globa-lizării și a „politicii corecte”. O poetică specială, crudă uneori, șocantă chiar prin libertatea ei absolută, caracterizează opera sa de dramaturg, ca și pe cea de regizor. Textele lui Garcia au fost traduse și jucate peste tot în lume.

Printre spectacolele sale de succes se numără: *Povestea lui Ronald*, *clovnul de la McDonalds*, *Agamemnon*, *Aruncă-mi cenușa peste Mickey*, *Cruda*, *Accidente (a ucide pentru a mânca)*, *Versus*, *Moartea și reîncarnarea unui cowboy*, și multe altele.

În luna noiembrie 2009, Rodrigo Garcia a câștigat în Polonia Premiul „Noi Realități Teatrale”.

Invitat să lucreze la Teatrul Național din Timișoara, Garcia propune un spectacol ico-noclast, declarat militant, în care vorbește despre violența devenită fapt cotidian. Criza morală abrutizantă face ca gradul de percepție al violenței să se estompeze, iar abuzul să devină acceptabil. **Interzis accesul animalelor** va fi prezentat în cadrul Festivalului la Opera Națională, marți 2 noiembrie, ora 18.00, și miercuri, 3 noiembrie, ora 21.00.